

LLINDAR

Emili BOIX-FUSTER

Ens complau presentar el número 20 de l'anuari dels sociolingüistes de llengua catalana. Com a director, em correspon descriure les vicissituds de l'Associació i d'aquesta revista, que n'és portaveu, mentre que correspon a Noemí Ubach, com a coordinadora del volum, presentar-ne la part monogràfica, que poden llegir a continuació.

Com és habitual, aquest número consta d'una part temàtica, enguany dedicada a llengua i educació. Els catorze treballs que la componen són glossats apropiadament en la introducció corresponent. Al Consell de Redacció li ha semblat convenient de mantenir en la revista un espai per a articles de tema lliure, que són seleccionats després del preceptiu procés de revisió d'experts. Alguns articles provenen ja del número anterior, dedicat a la situació sociolingüística a Andorra, en què, per l'extensió d'articles sobre el tema, vam veure'ns obligats, excepcionalment, a eliminar la part monogràfica.

Els cinc articles de tema lliure són els següents: «Idiomes, empresa i treball: escenaris lingüístics a Catalunya davant del procés d'integració econòmica a Europa» (Amado Alarcón), «La transmissió de la llengua entre generacions a Castelló de la Plana» (Enric Forner), «El català en la intersecció de fronteres (lingüístiques i polítiques): la Franja d'Aragó i el Carxe de Múrcia» (Consuelo Escudero), «Quan amb els coneixements no n'hi ha prou: els usos lingüístics dels estudiants de català del Centre de Normalització Lingüística de Santa Coloma de

Gramenet» (Carles de Rosselló) i «Idees entorn de les llengües a l'escola: representacions lingüístiques a l'ensenyament secundari obligatori públic de Barcelona» (Pere Comellas). Una entrevista amb la coneguda antropòloga i lingüista Kathryn A. Woolard tanca aquestes aportacions al volum.

Aquests articles són completats per quatre ressenyes de llibres d'interès sociolingüístic, que són els següents (indiquem entre parèntesis l'autor de la ressenya): *L'aventura del català: De les Homilies d'Organyà al nou Estatut*, d'Albert Branchadell (Emili Boix-Fuster); *Lenguas en guerra*, d'Irene Lozano (Emili Boix-Fuster); *Veus que s'apaguen: La mort de les llengües del món*, de Daniel Nettle i Suzanne Romaine (Brauli Montoya), i *Cap a una sostenibilitat lingüística*, d'Albert Bastardas (Maria Àngels Viladot).

Finalment, publiquem la memòria d'activitats de l'Associació dels anys 2005, 2006 i 2007, i les normes per a la publicació d'originals, noves per raons que expliquem tot seguit.

Amb aquest volum tanquem una etapa en dos sentits. D'una banda, l'Associació de Sociolingüistes de Llengua Catalana (ASOLC) ha esdevingut societat filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Així, la nostra Associació s'institucionalitza i es consolida, de manera que podrà assolir amb més eficàcia els objectius fundacionals: promoure la recerca sociolingüística arreu dels territoris de la nostra àrea lingüística i cultural, i contribuir a la normalització de la llengua catalana. La logística de la nostra Associació (locals, suport de secretaria, edició d'aquesta mateixa publicació...) serà molt més senzilla a partir d'ara. Fins avui hem d'agrair el suport que durant molts anys ens han brindat tant la Universitat de Barcelona (UB), i més concretament el Departament de Filologia Catalana, com el Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació (CUSC) de la UB. L'eficiència dels secretaris de l'Associació (Francesc Domínguez, Joan Manrúbia, Carles de Rosselló, Vanessa Bretxa i Joan Hugué) ha estat un bé del cel, veritablement impagable. Cal fer constar que aquesta admissió com a societat filial de l'IEC, que valorem molt positivament, ha tingut un preu. L'Associació feia pocs anys que, després d'un aprofundit debat intern, havia convingut, en substitució del nom fundacional, Grup Català de Sociolingüística, adoptar-ne un de nou, Associació de Sociolingüistes de Llengua Catalana, 1) perquè no érem ja un grup sinó gairebé cent socis i 2) perquè s'evitava un ús excessiu del gentilici «català», el qual passava a restringir-se a la llengua comuna de tot el domini. En entrar a l'IEC, se'ns ha demanat que tornéssim a modificar el nom i adoptéssim el de Societat Catalana de Sociolingüística (SOCS), sense que s'hagin adduït suficients raons acadèmiques (hi ha altres societats de l'IEC que no duen el gentilici «catalana»), ni polítiques (si a alguns austríacs no els plau anomenar-se «alemanys», per què s'ha d'insistir a anomenar-los-hi constantment, sobretot tenint en compte que «català», en un sentit integrador, ja consta al nom de la institució que ens empara, l'IEC?). L'assemblea de l'Associació del 12 de juny de 2008 decidí acceptar aquest canvi de nom amb un entusiasme ben descriptible.

D'altra banda, i com a conseqüència de l'entrada de l'Associació a l'IEC, també canviem d'editor. Els tres darrers números (17, 18 i 19) de la revista han estat editats per Onada Edicions de Benicarló, sota la batuta professional de Ramon París, a qui agraïm els molts maldecaps per treure tres números impecables. A partir d'ara el Servei Editorial de l'IEC es farà càrrec de l'edició en paper i de l'edició digital de la revista. Estem en bones mans.

Finalment (*last but not least*), dues notes de condol per dos «germans grans». D'ençà del darrer número ens han deixat dos pensadors i investigadors valencians, que han contribuït a la sociolingüística dels nostres països. D'una banda, Maria Ros Garcia (2006), gran psicòloga social, amb treballs cabdals en psicologia social del llenguatge. Professora a la Universitat Complutense de Madrid, directora del Departament de Psicologia Social d'aquesta Universitat, tots recordem que el 1984 coordinà (juntament amb Miquel Strubell) el volum dedicat a «Catalan sociolinguistics» de l'*International Journal of the Sociology of Language*. I qui signa aquest llindar recorda molt bé que Maria Ros el va guiar amablement i pacientment com a directora de la seva tesi doctoral (*Triar no és trair: Identitat i llengua en els joves de Barcelona*, 1993). En els darrers temps treballava en els valors socials i personals, i la relació d'aquests amb la cultura organitzativa, raó per la qual havia publicat (amb V. Gouveia) *Psicología social de los valores humanos* (2001, Biblioteca Nueva). D'altra banda, Josep Vicent Marquès (València, 1943-2008), escriptor i sociòleg valencià, professor del Departament de Sociologia i Antropologia Social de la Universitat de València, roig, valencianista, antiautoritari, ecologista i lluitador per la igualtat de sexes, s'escarrassà sempre a entendre la formació social valenciana, que ell volia lliure i socialista, des dels llunyans anys seixanta en què ell i la seva generació creien que podien canviar el món. Va escriure una multitud d'articles i aquí destaquem el volum *País perplex* (1974), Premi Joan Fuster 1973. La seva obra, aguda, insòlita i inclassificable, renovà el valencianisme.